

Andere aantrekkelijke coalities voor het CDA

Addendum III bij Rapport

Voorspelling Coalitie en coalitieakkoorden 2010

Prof. Dr. F.N. Stokman¹
Drs. R.C.H. van Oosten
Dr. J. Dijkstra

3 augustus 2010

¹ Gelieve eventuele correspondentie te richten tot Reinier van Oosten, *DECIDE* (dutch group) bv, email: r.c.h.van.oosten@decide.nl.

1. Inleiding

VVD, PVV en CDA hebben vrijdag 13 augustus besloten een minderheidskabinet VVD-CDA met gedoogsteun van de PVV nader te gaan onderzoeken. Binnen het CDA, maar ook binnen de VVD, gaan er stemmen op om toch nog eerst andere alternatieven te onderzoeken, met name omdat een aantal standpunten van de PVV op gespannen voet staan met beginselen van onze rechtstaat. Het is daarom vooral voor het CDA interessant na te gaan welke andere coalities mogelijk zijn en een beleid opleveren dat minstens zo aantrekkelijk is als het beleid dat naar verwachting uit de onderhandelingen tussen VVD, CDA en PVV komt.

2. Andere voor het CDA aantrekkelijke coalities

De computersimulaties van de coalitieonderhandelingen met het Groningse model laten zien dat twee andere coalities voor het CDA aantrekkelijker zijn dan de coalitie CDA-VVD met gedoogsteun van de PVV.

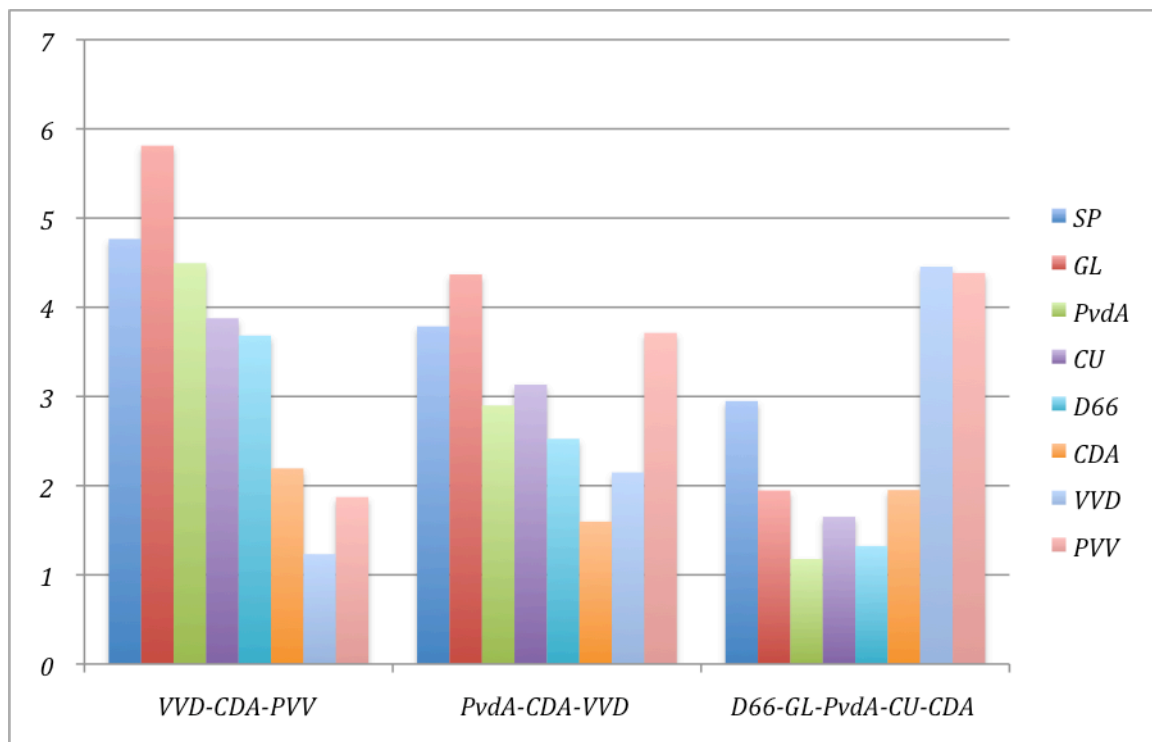
De eerste is de Centrumcoalitie VVD-CDA-PvdA die qua beleid voor het CDA aanzienlijk aantrekkelijker is, maar deze vereist de medewerking van de VVD. Nu Rutte heeft gezegd dat hij geen andere coalitie meer zal onderzoeken of steunen, is deze niet meer te verwachten.

Een voor het CDA vrijwel even aantrekkelijk beleid kan gerealiseerd worden in de Centrum-linkse coalitie CDA-CU-D66-PvdA-GL. Deze coalitie is eigenlijk nog niet in beeld geweest, maar er zijn nauwelijks problemen in de onderhandelingen te verwachten. Het CDA heeft hiermee een aantrekkelijk alternatief voor de minderheidscoalitie VVD-CDA met gedoogsteun van de PVV, zelfs als de VVD geen Centrumcoalitie meer wil onderzoeken.

Bij onze berekeningen zijn wij ervan uitgegaan dat de gedoogsteun van de PVV toch een beleid met zich meebrengt dat dicht aanligt tegen een beleid dat een volwaardig VVD-PVV-CDA kabinet zou gaan voeren.

In het geval het CDA deze twee alternatieven alsnog zou willen onderzoeken, maar de VVD niet, dan kan de VVD hetzelfde verwijt worden gemaakt als de PvdA nu wordt gemaakt: de VVD brengt dan een Centrum-linkse coalitie tot stand omdat zij geen Centrumcoalitie wil onderzoeken.

De onaantrekkelijkheid van het beleid van de drie coalities voor het CDA zijn hieronder met elkaar vergeleken en grafisch weergegeven. Hoe hoger het staafje, des te onaantrekkelijker de coalitie voor een partij is. De onaantrekkelijkheid van een coalitie wordt bepaald op basis van de afstand tussen het voorgestane beleid van een partij en het te verwachten coalitiebeleid, waarbij de afstanden per beleidspunt gewogen worden naar hun belang voor de partij.

3. Het beleid in de twee alternatieve coalities

In onderstaande tabel is het verwachte beleid van de drie coalities met elkaar vergeleken. Voor een uitgebreidere vergelijking, zie ons oorspronkelijke rapport van 10 juni 2010.

Beleidspunten	Centrum-links GL, PvdA, D66, CDA, CU	Centrumcoalitie PvdA, CDA, VVD	Rechtse coalitie CDA, VVD, PVV
Hypothekrenteaftrek/ overdrachtsbelasting	Naar 30% in 22 jaar	Aftrek handhaven en overdrachtsbelasting afschaffen	Handhaven huidige regelingen
AOW-leeftijd	In 2022 67 jaar	In 2020 67 jaar	<i>Geen akkoord (vrije kwestie?)</i>
Zorg	Iets meer markt, premie en eigen risico onafhankelijk inkomen iets hoger	Idem	Idem
Veiligheid	Zwaardere straffen, strafdiensplicht	3500 extra politie	Bijna 10000 extra politie
Vreemdelingenbeleid	Versoepelen	Status quo ongeveer handhaven	Zeer sterke beperkingen
Duurzaamheid	Sterk (GroenLinks) duurzaamheidsbeleid	Kerncentrales en vooral eigen verantwoordelijkheid	idem
Drugs	Coffeeshops terugdringen	Coffeeshops terugdringen	Op termijn verbieden
Ontslagrecht	Huidige regeling handhaven	WW korter en hoger Vaste ontslagregels	idem
Kilometerheffing	Zo snel mogelijk invoeren	Geen kilometerheffing	idem
Daling financieringstekort	12 miljard	14 miljard	20 miljard
Belastingen	Status quo	BTW 1 % verhogen	Verlagen
Ontwikkelingssamenwerking	0,94% BNP	0,8%	0,6%